

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM MÚZEUMPEDAGÓGIAI OSZTÁLY – PROJEKTERV

Készítette: Dembitz Gabriella – Kevély Flóra

ALAPADATOK

PROJEKT CÍME

AZ ELSŐ RÉGÉSZEK NYOMÁBAN

ÖSSZEFOGLALÁS

A projekt során a diákok megismerkednek az ókori Egyiptom modern kori újrafelfedezésének történetével, a régészet kezdeteivel, Európa jelentős múzeumai, közöttük a Szépművészeti Múzeum Egyiptomi Gyűjteményével.

A feladatok közben a diákok megismerik az ókori Egyiptom jelentős ókori lelőhelyeit, földrajzát.

A részt vevő diákok a Szépművészeti Múzeum egyiptológusai segítségével tanulmányozzák az ókori egyiptomiak túlvilágról alkotott elképzeléseit és temetkezési szokásait. Kis csoportokban dolgozva digitális ásatási naplót készítenek, amely egy létező múzeum egyiptomi tárgyaira támaszkodik.

A diákok megismerik Howard Carter életét és a Tutanhamon-sír felfedezésének történetét.

A program során saját forgatókönyv alapján egy maximum 5 perces kisfilmet vágnak össze szabadon választható, különböző, régészettel, az ókori Egyiptommal kapcsolatos, az 1900-as évek első évtizede alatt játszódó, vagy bármely más témájú film felhasználásával.

A diákok a kisfilmhez plakátot is készítenek.

A 4. és 5. tanítási egységet elvégző osztályok az általuk legjobbnak ítélt kisfilmet és a plakátját nevezhetik a Szépművészeti Múzeum Digitális Témahétre kiírt pályázatra. Az első három helyezett díjazásban részesül.

A tanítási egységek közül az 1., a 2. és a 3. külön is megtartható, a 4. és az 5. feladatok nem szétválasztható egységet képeznek.

A programot elsősorban történelem, történelem–angol vagy történelem–informatika szakos pedagógusoknak ajánljuk. A 2. tanítási anyaghoz haladó szintű angol nyelvtudás szükséges, de ez a programból kihagyható.

TANTÁRGYAK KÖRE

- Történelem és állampolgári ismeretek
- Idegen nyelv – angol
- Földrajz
- Mozgóképkultúra és médiaismeret
- Művészettörténet
- Informatika

ÉVFOLYAMOK

9–12. évfolyam

IDŐTARTAM

A tanegységek időtartalma szabadon választható. Az 1. tanegység javasolt hossza 2*60 perc, a 2. tanegységé 2*45 perc, a 3. tanegység javasolt időtartama 60 perc. A 4.–5. tanegységek javasolt hossza 5*45 perc. Annak ellenére, hogy a program külön részekre bontva is értékes, új ismeretekkel szolgál a diákok számára, javasoljuk a kínált tanegységek együttes elvégzését.

A PROJEKT PEDAGÓGIAI ALAPJAI

TARTALMI KÖVETELMÉNYEK

Történelem: az ókori Kelet kulturális öröksége, a Közel-Keletet egyesítő birodalmak, a folyamvölgyi kultúrák, a földrajzi környezet, az ókori Egyiptom
Földrajz: kontinensek, topológiai tájékozódás, térképolvasás
Magyar nyelv és irodalom: az ókor irodalma, az írás kialakulása, jelentősége, mitológiai ismeretek
Vizuális kultúra: az ókori Kelet művészeti emlékei
Informatika: interaktív tábló készítése az ókori Egyiptom témájában.

TANULÁSI CÉLOK

Tanulási és innovációs készségek: kritikai gondolkodás és problémamegoldás, a tantárgyak közötti összefüggések megértése, kommunikáció és együttműködés

Információs, média- és technológiai készségek: pontos és kreatív információhasználat az aktuális probléma megoldása során, digitális technológia és kommunikációs eszközök és /vagy hálózatok megfelelő használata az információkhoz való hozzáféréshez

Életvezetési és karrierkészségek:

megfelelő és eredményes együttműködés másokkal, felelősség a csapatban betöltött szerepöknek megfelelően

tájékozódás térben és időben, az ismeretek rendszerezése, alkotás és kreativitás, a világ megismerésének igénye, önértékelés és önellenőrzés

Egyéb célok:

- általános műveltség megalapozása
- IKT alkalmazás: informatikai készségek, szakmai ismeretek bővítése
- fejlesztési feladatok: kommunikáció, interkulturális kompetencia, tantárgy-integráció
- produktivitás: bemutató prezentációk és videó készítése
- a megszerzett információk rendszerezése és szelektálása, bemutatása a többieknek • párhuzam a múlt és a jelen közt
- a különböző tantárgyakban megszerzett tudás kombinálása

- hatékony együttműködés, társas és kultúraközi interakciós készségek
- a kulturális különbségek áthidalása
- motiváció: alkotási vágy, vállalkozó szellem, szereplés, a korábbi negatív tanulási tapasztalatok ellensúlyozása, önbizalom-növelés
- szakmai, gyakorlati és közismereti tudás ötvözése, kapcsolódási pontok megtalálása
- nyelvtanulási kedv felkeltése

ÉRTÉKELÉSI TERV

AZ ÉRTÉKELÉS IDŐRENDJE

A PROJEKTMUNKA MEGKEZDÉSE ELŐTT	MIALATT A TANULÓK A PROJEKTEN DOLGOZNAK ÉS FELADATOKAT HAJTANAK VÉGRE	A PROJEKTMUNKA BEFEJEZTÉVEL
előzetes tudásfelmérés kérdőív segítségével, szükséges angol nyelvtudás ellenőrzése	tablók, prezentációk, plakátok	a győztes forgatókönyv, kisfilm és plakát benevezhető a Szépművészeti Múzeum Digitális Témahétre kiírt pályázatra, az első három helyezettet díjazzuk

ÉRTÉKELÉSI ÖSSZEFOGLALÓ

Az előzetes tudásfelmérés készülhet valamilyen online kérdőív segítségével (például Survio).

Az órák mindegyikén külön is értékelhető digitális produktum készül: kiscsoportos kutatáson alapuló prezentációk, digitális kutatási napló, kisfilm, moziplakát. A feladatok értékeléséhez a projekt részletes leírásában (melléklet) segítséget nyújtunk.

A csoportok munkáját, dinamikáját a projekt során értékelni lehet. A csoportok felosztásához ajánljuk a teamup-alkalmazást.

A projektnap végén a győztesnek kihirdetett forgatókönyvet, kisfilmet és plakátot az iskola benyújthatja a Szépművészeti Múzeum Digitális Témahétre meghirdetett pályázatára.

Az első három helyezettet díjazzuk (lásd fenn). A művek értékelésében fő szempontjaink: a kreativitás, a minőség és a hitelesség. A pályázat további részleteiről bővebb tájékoztatót olvashatnak a www.mng.hu honlapon (látogatás – múzeumpedagógia – iskolások – 15–18 évesek – Digitális Témahét, Az első régészek nyomában) 2018. március 1-jétől.

A PROJEKT MENETE

1. tanítási egység:

1. A diákok megismerkednek az ókori Egyiptom modern kori újrafelfedezésének történetével:

- az 1789-es napóleoni hadjárattal és annak eseményeivel,
- a *Description de l'Égypte* (Egyiptom leírása) című mű megszületésével,
- a rosette-i kő felfedezésével, amelynek segítségével 1822-ben Jean-François Champollion megfejtette az egyiptomi hieroglif írást.

A *Description de l'Égypte* publikálása és a hieroglifák megfejtése felkeltette az érdeklődést az ókori egyiptomi emlékek iránt. Ebből az időszakból számos illusztráció maradt ránk, amelyek mára már mindenki számára elérhetőek, például a gízai piramisok vagy az ókori Théba templomainak XIX. századi rajzai.

2. A diákok 2–3 fős csoportokban először „akkor és most” összehasonlító **tablókat** készítenek a mellékletben megadott választható lelőhelyek szerint. A csoportok ezután térképen megkeresik a lelőhelyeket, és elhelyezik egy digitális térképen az elkészített tablók „akkor és most képeit”. (Google Earth, MapHub stb.)

3. A diákok megismerkednek Howard Carter életével valamint a Tutanhamon-sír felfedezésének történetével.

Champollion felfedezését követően utazók és műgyűjtők mellett egyre több tudós kezdett Egyiptomba látogatni, közülük is kiemelkedett Sir William Flinders Petrie brit régész (1853–1942), aki 1880-tól dolgozott Egyiptomban. Számos jelentős régészeti lelőhelyen ásott országszerte és nem csak a szép tárgyakat gyűjtötte, hanem minden leletet alaposan dokumentált és publikált. (Petrie Museum)

Back Fülöp magyar kereskedő és üzletember 1906-ban ásatásokat támogatott Egyiptomban (Saruna és Gamhud), a leletek egy részét ma a Szépművészeti Múzeum Egyiptomi Gyűjteménye őrzi.

A tanulók a www.thebanmappingproject.com honlapon megkeresik és feltérképezik a sírt a Királyok Völgyében, és Griffith Institute honlapjának segítségével archív felvételeket keresnek a sír tartalmáról:

<http://www.griffith.ox.ac.uk/>

2. tanítási egység

1. A diákok eredeti archív filmeket néznek a Tutanhamon-sír megtalálásáról, megtekintik a British Museumban 3D-ben beszkenelt rosette-i követ online stb.
2. A Tutanhamon-sír megtalálása hatalmas szenzáció volt, számos újság tudósított a felfedezésről és a sírkamra felnyitásáról. A korabeli források beszámoltak az expedíció pénzügyi támogatója, Lord Carnarvon hirtelen haláláról. Azonnal felmerült a „fáraó átkának” lehetősége. A diákok keressenek az interneten **újságcikkeket** a témában, magyar és angol nyelven is. Vitassák meg az olvasottak alapján, milyen okok eredményezhették a lord halálát!
3. 2015 óta a Tutanhamon-sír egy új, feltáratlan termének létezése tartja lázban a világot. Végezzenek **kutatást** a diákok az interneten, hogy miben áll a felfedezés újdonsága. Az olvasottakat vitassák meg.
4. A diákok kis csoportokra osztva tanulmányozzák a budapesti Szépművészeti Múzeum, a New York-i Metropolitan Museum, a berlini Ägyptisches Museum, a londoni British Museum és a párizsi Musée du Louvre (stb.) angol nyelvű honlapjait, majd tartsanak egy rövid **prezentációt** egymásnak, amelynek tartalmaznia kell a választott gyűjtemények főbb műveit (3-3 művet) és egy rövid ismertetést.

3. tanítási egység

1. A Szépművészeti Múzeum egyiptológusai a Digitális Témahét alatt bármikor megnézhető online adásban rövid előadást tartanak az ókori egyiptomi túlvilági elképzelésekről és az egyiptomi sírokban elhelyezett tárgyakról, amelyek közül néhányat részletesen bemutatnak. (A linket a Digitális Témahétre biztosítjuk. Bővebb információ később a www.mng.hu látogatás – múzeumpedagógia – iskolások – 15-18 évesek – Digitális Témahét, Az első régészek nyomában menüben.)
2. Ezt követően a diákok csoportokban **kutatási naplót** készítenek egy korábban már megismert, szabadon választható Egyiptomi Gyűjtemény tárgyait felhasználva. Kritérium, hogy csak sírból előkerült tárgyak

szerepelhetnek a naplóban.

A naplónak tartalmaznia kell minimum 5 tárgy fotóját, rövid leírását, méreteit, anyagát az előkerülés helyét, és ha ismert a körülményeit stb.

A napló írásához segítséget nyújthat a Szépművészeti Múzeum Egyiptomi Gyűjteményének katalógusa és a Griffith Institute online archívuma, amelyben többek között Howard Carter ásatási feljegyzései is megtalálhatóak. A napló elkészítéséhez javasoljuk a következő alkalmazásokat: padlet, sway, prezi, piktochart stb.

4. tanítási egység

A foglalkozáson a diákok csoportokban saját ötletből születő forgatókönyv alapján egy legfeljebb **5 perces kisfilmet** vágnak össze szabadon választott, különböző régészettel, az ókori Egyiptommal kapcsolatos, vagy az 1900-as évek első évtizedeiben játszódó filmek felhasználásával.

A diákok először kitalálják a film alaptörténetét, majd forgatókönyvet készítenek a megvalósításhoz (mindmaster, teamup, stb.).

Ezek után kiválasztják a felhasználni kívánt filmrészleteket, majd vágóprogram segítségével összeállítják a filmet (Windows MovieMaker).

A film témája szabadon választható, de történelmi szempontból hiteles kell, hogy legyen.

5. tanítási egység

A 4. tanítási egységet végrehajtó diákok csoportokban elkészítik a kisfilmjük **plakátját**.

A plakát legyen figyelemfelkeltő és a témához illő (postermypwall).

Az óra második felében a diákok bemutatják egymásnak a kisfilmjüket és a plakátot, majd közösen győztest hirdetnek.

A győztes forgatókönyv, kisfilm és plakát benevezhet a Szépművészeti Múzeum pályázatára, az első három helyezettet díjazzuk (lásd fenn).

A PROJEKT RÉSZLETEI

SZÜKSÉGES KÉSZSÉGEK

- Alapvető szövegszerkesztési ismeretek
- Alapvető prezentáció készítési ismeretek
- Az internetes kutatás módszereinek ismerete
- Alapszintű kép- és videószerkesztési ismeretek
- Haladószintű angol nyelvismeret

A PROJEKTHEZ SZÜKSÉGES ANYAGOK ÉS ESZKÖZÖK

TECHNOLÓGIA – HARDVER

digitális tábla, asztali számítógép/laptop, mobil telefon, internet

TECHNOLÓGIA – SZOFTVER

Office 365

NYOMTATOTT ANYAGOK (Pl. tankönyvek.)

Történelem 9. osztályos tankönyv

John Baines – Jaromír Málek: Az ókori Egyiptom atlasza. Helikon Kiadó, Budapest, 2000.

Howard Carter – A. C. Mace: *Tut-ankh-Amen sírja*. Budapest, 1923, 1992.

Christiane Desroches-Noblecourt: Tutanhamon: Egy fáraó élete és halála. Corvina Kiadó, Budapest, 1985.

Kóthay Katalin Anna – Liptay Éva szerk.: *A Szépművészeti Múzeum Egyiptomi Gyűjteménye*, Szépművészeti Múzeum, Budapest, 2012.

A katalógus online változata itt érhető el:

<https://issuu.com/szepmuveszeti/docs>

Nicholas Reeves: *Az ókori Egyiptom felfedezésének krónikája*. Carthaphilus Kiadó, Budapest, 2002.

Colin Renfrew – Paul Bahn: *Régészet: elmélet, módszer, gyakorlat*, Osiris

Kiadó, Budapest, 1999.

INTERNETES FORRÁSOK, ALKALMAZÁSOK

A Szépművészeti Múzeum online műtárgy-böngészője:

<http://www.szepmuveszeti.hu/lista?departments=5>

Google Earth, maphub, mindmaster, teamup, padlet, sway, prezi, piktochart, MovieMaker, postermymall, easelly stb.